

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Indledning

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 1. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992360474096/facsimile.pdf> (tilgået 18. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

INDLEDNING

Min Heasigt med det Værk, jeg her begynder, er den: gennem Studiet af visse Hovedgrupper og Hovedbevægelser i den europæiske Literatur at give Grundridset til en Psykologi af det 19de Aarhundredes første Halvdel. Aaret 1848, der betegner et europæisk Uvejr, et historisk Vendepunkt og derved en foreløbig Afslutning, er den Grænse, til hvilken det er min Agt at følge Udviklingens Gang. Tidsrummet fra Aarhundredets Begyndelse til dets Midte frembyder Billedet af mange spredte og hinanden tilsyneladende uvedkommende literære Bestræbelser og Særsyn. Men den, der fæster Øjet paa Hovedstrømningerne i Literaturen opdager, at Bevægelserne lader sig føre tilbage til én stor Hovedrytme med dens Ebbe og Flod: den gradvise Synken og Forsvinden af det foregaaende Aarhundredes Følelses- og Tankeliv og Fremskridtsideernes Tilbagevenden i nye, stedse højere stigende Bølger.

Den centrale Genstand for dette Skrift er da den Reaktion, som det 19de Aarhundrede i sine første Aartier førte mod det 18des Literatur og Overvindelsen af hin Reaktion. Denne historiske Begivenhed er efter sit Væsen europæisk og kan kun forstaaes ved en sammenlignende Literaturbetragtning. Det er derfor en saadan jeg vil forsøge, idet jeg bestræber mig for paa én Gang at forfølge visse Hovedbevægelser i den tyske, franske og engelske Literatur, som i dette Tidsrum er de vigtigste. Den sammenlignende Literaturbetragtning har den dobbelte Egenskab at nærme det Fremmede til os saaledes, at vi kan tilegne os det, og at